

---

## Lettlest og konsentrert mini-mentor

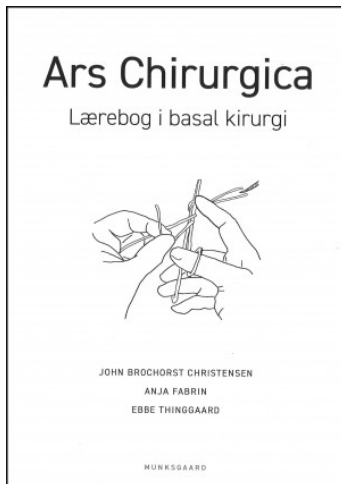
---

### ANMELDELSER

STIAN WENDELBOG

Lege i spesialisering i thoraxkirurgi, Universitetssykehuset Nord-Norge  
Tromsø

---



---

John Brochorst Christensen, Anja Fabrin, Ebbe Thinggaard

Ars Chirurgica

Lærebog i basal kirurgi. 233 s, ill. København: Munksgaard, 2019. Pris DKK  
275

ISBN 978-87-628-1966-5

---

Denne boken forsøker å være en kirurgisk mentor i papirformat. Den handler ikke om kirurgiske sykdommer, diagnostikk og behandling. I stedet omtaler den mange aspekter omkring det å utvikle seg fra novise til tung kirurg. Stilen kan beskrives som «det store i det små». Forfatterne beklager seg over hvordan moderne sykehusdrift kommer i veien for det gammeldagse mester–svennforholdet og erkjenner at nyere generasjoner kirurger må finne andre måter å finslipe sine ferdigheter på.

Inndelingen er i fire: fra novise til kirurgisk assistent, til kirurg, til god kirurg og til slutt tung kirurg. Inndelingen gjør det morsomt å lese og er til hjelp for å sette mål og planlegge egen trening. Kapitlene består av refleksjoner rundt nivået man ligger på, hvordan komme seg videre til neste, og ikke minst detaljert omtale av basale kirurgiske teknikker som knuter, sutur og disseksjon. I jungelen av bøker og internettvideoer om dette er det faktisk få steder som omtaler ferdighetene (såkalte *micro-skills*) godt på detaljnivå. Forfatterne gjør her en god jobb med å påpeke de elementene ved håndverket som skiller de fremragende fra de akseptable. Dette har jeg ofte savnet. Andre gode ressurser for dette formålet er *basic surgical skills*-kurset til Royal College of Surgeons og *Kirks's Basic Surgical Skills*. *Ars Chirurgica* har imidlertid sin nisje som en slags meta-kirurgibok, der du blir gjort oppmerksom på hva du bør lære, hvordan lære effektivt, måle fremgang, jobbe i team, med mer. Veldig mye av det som er skrevet her har jeg ikke lest andre steder. Boken blir som en samling av de beste rådene du burde ha fått, eller ikke husket, de som var for sporadiske til å sette i noen form for system eller som gikk over hodet på deg fordi du ikke var på det nivået der rådet kunne nyttiggjøres. «Mentor-i-en-bok» løser disse problemene.

Boken er lettest, tross at den er dansk. Papiret lar seg lett notere på. Det er mange illustrasjoner. De er gode, og det kunne med fordel vært flere. Noen ganger går forfatterne seg ville i lange, ordrike beskrivelser der en tegning ville oppklart mye. Noe av nomenklaturen, særlig rundt knyting, vil kanskje være uvant. I seksjonene som omtaler helt spesifikke inngrep gjentas ordrett delprosedyrer flere ganger, som er unødvendig.

Boken omtaler kun åpen kirurgisk teknikk. Elektrokirurgi kunne vært utdypet enda mer, og fremtidige utgaver er nødt til å omtale kikkhullskirurgi. QR-koder i boken som bringer deg videre til video-eksempler hadde vært elegant. Omslaget er sort-hvitt og kjedelig, så det er innholdet som må selge den.

Jeg tror *Ars Chirurgica* vil gagne mange av mine kolleger, uavhengig av hvor langt de har kommet i sin utdanning. For de som allerede anser seg som ferdige kirurger, vil boken kunne fungere som en nødvendig påminner om visse pedagogiske prinsipper og det forvirrende landskapet man befinner seg i som nybegynner. En naturlig gave fra sykehuset til sine nyansatte LIS2-leger?

---

Publisert: 4. november 2019. Tidsskr Nor Legeforen. DOI: 10.4045/tidsskr.19.0541  
Opphavsrett: © Tidsskriftet 2026 Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.